

Reportáž z výletu do Cernu

JAKUB MICHÁLEK*

20. května 2006

Úterý 25. dubna 2006

Den s experimentální fyzikou skončil a hned měl být sraz u děkanátu. Zde stál přistavěný autobus. Z počátku vypadal velice pohodlně, po dvou nocích zde strávených mi dá každý za pravdu, že doma se spí nejlíp. Vyjeli jsme na cestu a pan DOLEJŠÍ nám mikrofonem oznámil, že se podíváme na film o fyzice (dokud ještě bdíme) a že on občas něco řekne do mikrofonu, při čemž si jeho plků vůbec nemáme všímat.

Film o fyzice byl velice poučný, pravděpodobně určený pro věkovou skupinu 10-12 let. Poslechli jsme si Hymnu Cernu (složil PÁJA), již nám bylo dáno naučit se nazpaměť, což pochopitelně nikdo neudělal. V hotelu ve Stráži u našich hranic s Německem jsme snědli něco k jídlu („Čína“) a dostali mikiny se znakem MFF a ptákem fykosákem. Tematicky zde nakreslili ještě Hvězdnou bránu, tu se snažili vydávat za urychlovač. Po večeři představování (Ahoj, já jsem Pepík, ahoj, já jsem Pepík. Ahoj, Pepíku) jako podmínka získání mikiny (červená, černá, modrá s kapucou).

Středa 26. dubna 2006

Ráno vstali brzy a nasnídali se „české snídaně“ (sýr, šunka, chleba). Vyrazili autobusem do Mnichova, kde pomalu popojížděli. Oceňuji zvláště mnichovský přístup ke kolům – každý chodník se dělí na část pro chodce a pro cyklisty. Navštívili *Německé přírodovědné museum*.

Nejkrásnější zážitky:

- Foucaultovo kyvadlo ve věži (trochu nás přesvědčilo v tom, že Země se skutečně točí).
- Pokusy z elektřiny (Faradayova klec, vysokonapět'ové výboje po zmáčknutí tlačítka).
- Pokusy z mechaniky (Sto variací na kuličky, točení lanka a vytváření modů, zákon zachování momentu hybnosti).

*Díky Lukáši Drápalovi za opravu překlepů a věcných chyb.

Poté se vydali do atria, kde házeli vlaštoky na kameramana. Viděli též portrét slavného kosmonauta Sigmunda Jähna, známého z filmu *Goodbye, Lenin!* Vrcholem expozice a zároveň připomínkou, že militaristický duch Německa ještě nevyprchal, byla raketa V2. Celkově bylo museum neporovnatelné s např. Národním technickým museem v Praze, kde se dá vyzkoušet leda „temná komora“ (zvuková izolace). Kupodivu tam také neobcházely podezřívavé babičky-Němky a ačkoli jsme se exponátů nejenom dotýkali, ale dokonce velice násilně jsme se jich dotýkali, nikdo nás nevyhodil.

Prohlídka skončivši, jali jsme se projít město München. Co do památek nevalné – viděli radnici, několik kostelů. Náhodou potkali organizatory u kostela celého z cihel. Pak společně vyrazili na pout', nikoli však náboženskou. Došli na velkou pláň, obrovská socha bavorské ženy. Kolem malé busty. Obešli všechny atrakce, abychom viděli cenu. Všechny atrakce byly za 3 euro, kromě střílení puškou a ježdění na autíčkách. Očumovali točící se kvádr opatřený osobami. Skončili na ruském kole. Točil jsem kabinkou dokola, ta praskala. Ostatní točili na kameru. Báli se, abychom nepřišli pozdě, nepřišli. Zmínili nutnost sepsat resoluci požadující smrštění vesmíru do bodu. Autobus čekal v trojúhelníku mezi evropským patentovým úřadem, německým patentovým úřadem a museem výše popsaným.

Podávaly se párky. Já zůstal u dvou nožiček a po celou dobu zájezdu již nepokračoval. Podrobně jsme se začli bavit o problematice Organizace spojených národů (škoda, že zrušili komisi pro lidská práva, kde byla Čína, Súdán a Kuba) a o pomoci Africe. Ostatní myslí, že je třeba nalézt optimální velikost pomoci, takovou nejmenší, při které se Afričané nezbouří a my je můžeme pokojně vykořisťovat. Já jsem pro to, vykořisťovat stále a nepomáhat. Světová banka zbytečně plýtvá penězi. Nechci Čínu v Radě bezpečnosti, leda že se změnila pravidla tak, aby neměla právo veta a přidaly by se další státy.

Odjeli z Mnichova, noc v autobuse. Na zemi v uličce nehybná těla. Skoro probděl.

Čtvrtek 27. dubna 2006

Okolo třetí dorazili k hradu Chillon. Shoda s básní¹. Okolo Ženevského jezera hory. Pathos.

... je sedm kamenných šedivých sloupů,
jediný paprsek uvnitř září,
kam nelze proniknout, vnikl tam,
snad díky škvírám a puklinám,
ted' je tu tedy vězněm sám,
po mokré zemi tápe jak
meteor ztracený v bažinách.

¹G. G. Byron: Chillonský vězeň.

Čekali východ slunce. Čekali a východ neviděli. Zámek zavřen, moc brzy. Odjezd do Lausanne.

Zde skupinka zájemců šla ke katedrále. U ní výhled na město. Uvnitř prostá bílá. Otevřená Bible. Diskuse o úvodu k Evangeliumu podle sepsání s. Lukáše („Ó, Theofile“). Všichni zdrhli. Utíkali (velkou oklikou), abychom neplatili odpustky². Přiběhli schvácení, nic neplatili. Běžel v pohorkách a mikině.

Odjezd do hostelu v Ženevě. Prohlídka Ženevy, vodotrysk nestříkal. Organizace spojných národů, spousta budov. Nějaké památníky atd. Vyjíždka do Cernu, zde se setkali s následujícími papaláši (a místními pracovníky od nás z republiky)

- JIŘÍ HAVEL, místopředseda vlády.
- MIROSLAV GRÉGR, bývalý ministr, dlouholetý ředitel Desto Děčín.
- DANA DRÁBOVÁ, předsedkyně Sátního úřadu pro jadernou bezpečnost.

Stranili se kolektivu. S Kájínkem chtěli položit dotaz na vyhlídky na zpracování naquadahu pí Drábové. Asi by nám moc neřekla, ale bylo by to nesmírně vtípné. Už jen ta představa. Havel začal svůj proslov tím, že vždy nenáviděl fysiku. Nic ve zlém – já úředníky též nikdy nemiloval. Důraz kladou na aplikace, aplikace atd.

Závěrem se vzájemně pochválili, že se jim daří stavět jaderné elektrárny. Bez podložení Havel uvedl, že za 20 let bude třeba nové jaderné elektrárny a že to jsme my, kdo ji má postavit. Ne jednu jadernou elektrárnu, ale dvě jaderné elektrárny. Ne dvě, ale deset, nebo sto jaderných elektráren. A si pak ten odpad sežerem. Nebo ho pošlem do Afriky.

Dle mého názoru je třeba začít šetřit. Energie se na mnoha místech plýtvá. Odpad se netřídí – povedlo se mi přesvědčit Kájínka, aby třídil papír. Já sám jsem si založil krabičku na nebezpečný odpad (abych měl kam dávat vyhořelé palivo).

Po návratu zhnusen politikou, výborné jídlo. Večer diskuse na téma tensor, budoucí práce organizátorů. Velmi zábavné názvy. Jinak to musí být určitě moc zajímavé. Přemýšlel, zda je fysika pro mě.

Pátek 28. dubna 2006

Ráno vstali a snídali jogurt s müsli. Přednáška v Cernu o financování, velikosti a historii střediska. Vše včas. Pak odchod k detektoru Delphi. Vysoký váleček. Provázel Číňan. Následovala diskuse o všem možném i nemožném, spousta dotazů, abychom prokázali zájem. Od organizátorů nedoporučeno ptáti se na dodržování lidských práv. Ve snaze zachránit křehký světový mír jsem od otázky upustil. Lze pak ale spílat předsedovi vlády, že se o lidských právech nebaví? Anebo jsou lidská práva tak zanedbatelná, tak nedůležitá, tak nicotná? Vězňové

²Opatření nařizující zaplatit za každých započatých pět minut uběhlých od páté minuty po srazu jedno euro. Ilegální, ale účinné.

čínských gulagů by asi neřekli. U nás už asi zapomněli nebo nikdy nepoznali, ani od příbuzných. Dnes už se člověk nekoná.

Sraz pod zvonem (nějaká částí urychlovače či detektoru na dvorku) a odchod do kantýny. Zde pojedli.

Vyrazili na prohlídku výstavy Microcosmos. Nejvíce pozornosti se dočkala plazmová koule (základní výbava typické české rodinky), obrazovka s otázkami typu: jak daleko by kroužily elektrony v atomu uhlíku, kdyby bylo jádro velké jako jablko? Úspěšně jsme to zvládli (na druhý pokus) na plný počet bodů. Následně diskuse nad jednotlivými exponáty. Bezi učiteloval a trpělivě vysvětloval. Neustále se nás snažili přesvědčit, že jsme z nějakých kuliček, snad atomů. Ty že jsou z kuliček protonů a neutronů, které jsou ze 3 dalších kuliček. Kolem jádra obíhají malé kuličky po kruhových drahách zvané elektrony. Proč se musíme u nás učit nějaké složité modely, když tak *v Cernu* mají takovýto *nekonfliktní* obraz.³

Po návratu do Ženevy opět prohlídka, večere podobná jako předchozí den, ale dobrá, večer diskuse o všem možném, ale spíše nemožném. Moc vtipné.

Pak šli spat.

Sobota 29. dubna 2006

Vyrazili ráno na lanovku autobusem (Chamonix). Nahoře prý pěkně. Mě škoda 36 euro, proto šel s dalšími na mezistanici (převýšení 1300 m, většina sněhem). Cestou nahoru diskuse o náboženství a o Bohu. Nahoře nádherný výhled, místo nebe hory. Potkali p. DOLEJŠÍHO (nahore). Dolů jeli po zadku, vyvolali laviny. Naprosto mokří. Cestou dolů diskuse o minulých úlohách z Fykosu, diskuse o poločasů rozpadu a o rozpadu jádra.

Dole zalezli do autobusu. Skupinově se vyfotili u spadlé kabinky. Napadla mě úloha o kabince (perioda kmitů kabinky se všemi detaily). Nasedli do autobusu a spali na zemi. Cestou různá zábava. Psychoanalýza Jury (Freud – vždy příznivec amatérské psychoanalýzy, fašoun Jung at' jde někam).

Přijeli ráno na Hlavní nádraží. Ve Francii mají velice dobré pečivo.

Perly (volně)

Pro zasmání; pro ochranu soukromí (nebot' prepisy nejsou doslovné a někomu by se to nemuselo líbit) jsou jména nahrazena libovolnými písmenky (jedna osoba, jedno písmenko).

V Cernu

A (*k Číňanovi*): And which university in Japan are you from?

Číňan: Hehehe, I am not from Japan. I am from China and we have our own particle physics program. Although thousand times smaller.

³No, už představa atomu je dosti konfliktní.

Diskuse

B: A co říkáte na takovou dneska docela běžnou otázku masturbace? Myslím u pánů, dáma je tady jenom jedna, té bych se nechtěl dotknout. (Sice tam byly dvě, ale i tak by to bylo moc konkrétní.)

C: Já jsem četl jakýsi vědecký výzkum, že ejakulace třikrát týdně je prospěšná.

D: Anebo třikrát denně.

B: (*reaguje na C*) Když si příroda žádá, tak se nedá nic dělat.

D: No, tak jdem na to.

Diskuse radši končí.